

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA 2024 R.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu, wykonująca zadania systemu pieczy zastępczej – art. 2 ust. 3 i art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W oparciu o zapisy ww. ustawy oraz na podstawie Zarządzenia Nr 58/2011 Starosty Świdnickiego z dnia 8 listopada 2011 r. z dniem 1 stycznia 2012 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu świdnickiego.

DANE STATYSTYCZNE:

1.	Rodzaj rodziny stan na 31.12.2024 r.	Liczba rodzin	
	spokrewnione	114	
	niezawodowe	52	
	zawodowe	4	
	zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	
	zawodowe specjalistyczne	1	
	RDD	5	
	suma	177	
2.	Liczba rodzin zastępczych/ rodzinnych domów dziecka, objętych usługą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej/ORPZ (narastająco od początku roku)	153	
		Koordynator 74	ORPZ 79
	Liczba rodzin zastępczych/ rodzinnych domów dziecka, objętych usługą koordynatora/organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2024)	141	
		Koordynator 77	ORPZ 64
3.	Rodzaj rodziny	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie	
	rodziny zastępcze spokrewnione	139	
	rodziny zastępcze niezawodowe	74	
	rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	16	
	• pełniące funkcję pogotowia	7	
	• specjalistyczne	1	
	RDD	37	
	suma	274	
4.	Rodzaj rodziny	Liczba dzieci, które zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej w ciągu roku sprawozdawczego	
	rodzina zastępcza spokrewniona	25	
	rodzina zastępcza niezawodowa	23	
	rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	5	
	• pełniące funkcję pogotowia	5	
	• specjalistyczne	0	
	RDD	3	

suma		56
5.	Rodzaj rodziny	Liczba dzieci do 18 roku życia, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w ciągu roku sprawozdawczego
	rodzina zastępcza spokrewniona	4
	rodzina zastępcza niezawodowa	5
	rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	7
	pełniące funkcję pogotowia	7
	specjalistyczne	0
	RDD	8
suma		24
6.	Rodzaj rodziny	Osoby pełnoletnie, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w ciągu roku sprawozdawczego
	rodzina zastępcza spokrewniona	14
	rodzina zastępcza niezawodowa	6
	rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	1
	pełniące funkcję pogotowia	0
	specjalistyczne	1
	RDD	1
suma		22

II. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1) Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej realizowany jest w oparciu o działania promocyjne, którymi w 2024 r. były:

- 1) prowadzenie konta na FB i Instagramie pod nazwą „Profesjoniści z sercem”;
- 2) prowadzenie strony internetowej www.profesjonaliscizsercem.pl;
- 3) dystrybucja sztalug z plakatami dot. kampanii „Już jesteś?” w związku z prowadzoną przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej ogólnopolskiej kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze pod hasłem „Już jesteś?”. PCPR rozesłało pisma do ościennych urzędów miast/gmin z prośbą o możliwość umieszczenia sztalugi z plakatem na terenie obiektów z ww. kampanią. Sztalugi i/lub plakat zostały umieszczone w strefach ogólnodostępnych w Starostwie Powiatowym w Świdnicy, Urzędzie Gminy w Dobromierzu, Ośrodku Pomocy Społecznej w Świebodzicach, Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie, Urzędzie Miejskim w Świdnicy, Świdnickim Ośrodku Kultury, Miejskiej Bibliotece Publicznej w Świdnicy, Urzędzie Miejskim w Strzegomiu, Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaworzynie Śląskiej;
- 4) organizacja III Biegu po rodzinę zastępczą pod hasłem: „Rodzina Zastępcza Miłość nie do zastąpienia” (wydarzenie ma charakter cykliczny). W dniu 16.06.2024 r. odbył się bieg, którego organizatorem było PCPR oraz Powiat Świdnicki wraz ze Stowarzyszeniem Świdnicka Grupa Biegowa oraz Powiatowym Zrzeszeniem Ludowych Zespołów Sportowych, partnerzy: Miasto Świdnica. Wydarzenie miało charakter pikniku rodzinnego.

W biegu wzięło udział ponad 200 osób z powiatu świdnickiego i okolic, w tym rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe oraz rodzinne domu dziecka oraz potencjalni kandydaci na rodziny zastępczej. Każdy uczestnik biegu otrzymał medal oraz koszulkę z logiem imprezy „Bieg po Rodzinę Zastępczą”. Wydarzenie powoli wpisuje się w przestrzeń wydarzeń organizowanych przez PCPR;

- 5) koncert organowy z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego - wydarzenie odbyło się w Kościele Pokoju w Świdnicy w dniu 27.09.2024 r. Po raz drugi PCPR wspólnie z Fundacją Dobrej Muzyki zorganizowało koncert promujący ideę rodzicielstwa zastępczego. Koncert odbył się w ramach IX Międzynarodowego Festiwalu Organowego im. Christiana Schlägla, w którym wzięli udział koneserzy muzyki organowej z terenu całego województwa. W prasie lokalnej „Moja Świdnica” ukazał się artykuł prasowy pod nazwą „Muzyką promowali rodzicielstwo zastępcze” Data ukazania się gazety 4-24.10.2024 r. ;
- 6) „Audycja na każdy temat” w Radiu Sudety 24 :
 - a) 4.10.24 r. rozmowa z Beata Galewską –dyrektor PCPR w temacie rodzicielstwa zastępczego,
 - b) w dniu 26 listopada 2024 r. rozmowa z Panem Robertem Szydłowskim, który stanowi zawodową rodzinę zastępczą. Wywiad dostępny jest na youtube pod adresem <https://www.youtube.com/live/1DINY3pgOZA?feature=shared>;
- 7) Spektakl rodzinny „Uskrzydleni”, w którym brały udział dzieci z rodzin zastępczych, a całość przedstawiona została na deskach Teatru Miejskiego w Świdnicy w dniu 04.12.2024 r. Liczba osób uczestniczących ok. 250;
- 8) gadżety promocyjne dystrybuowane m.in. podczas spotkań, konferencji i innych wydarzeń, podczas których mogą pojawić się potencjalni kandydaci na rodziców zastępczych.

2) Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych, zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinie o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy.

Ilość kandydatów, którzy zgłosili się na szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze w 2024 r. (ilość złożonych wniosków):

- a) 27 osób złożyło wnioski na szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową oraz 1 osoba złożyła docelowo wniosek na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, jednak proceduralnie, aby zostać dyrektorem ww. placówki zobowiązana była do ukończenia szkolenia na rodzinę zastępczą niezawodową,
- b) 2 osoby (małżonkowie) złożyły wnioski na szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową.

Liczba kandydatów, którzy ukończyli szkolenia w 2024 r. (z podziałem na rodzaj szkolenia):

- c) 20 osób ukończyło szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową,
- d) 2 osoby (małżonkowie) ukończyły szkolenie na rodzinę zastępczą zawodową. W sierpniu 2024 r. ukończyli przedmiotowe szkolenie, a od września 2024 r. rozpoczęli pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej dla 4 dzieci. Docelowo od października 2025 r. planowane jest podpisanie z nimi umowy na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

W 2024 r. wydano 22 świadectw o ukończeniu szkolenia.

Spośród 30 osób 8 nie zostało zakwalifikowanych do udziału w szkoleniu z uwagi na wydanie wstępnej negatywnej kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej (negatywna opinia psychologiczna).

Zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej, złożone na wniosek, otrzymało 8 osób (o zaświadczenia kwalifikacyjne najczęściej występują kandydaci niespokrewnieni z dzieckiem).

3) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W PCPR aktualnie trzech pracowników posiada uprawnienia trenerskie do prowadzenia szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej, które prowadzone są według programu szkoleniowego „Rodzina”, który został zatwierdzony przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej decyzją nr 17/2023/RZ z 21 listopada 2023 r. Umowa licencyjna na korzystanie z programu szkoleniowego „Rodzina” została zawarta ze Stowarzyszeniem Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro Familia” z siedzibą w Krakowie, os. Zielone 1, 31-968 Kraków.

W 2024 r. PCPR zorganizowało łącznie 4 szkolenia, w tym:

- 1) jedno szkolenie dla kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej w wymiarze 62 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin praktyki. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w siedzibie PCPR w okresie od 02.04.2024 r. – 30.04.2024 r. W szkoleniu uczestniczyło 10 osób;
- 2) jedno szkolenie dla kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej w wymiarze 18 h dydaktycznych. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w siedzibie PCPR w okresie od 07.08.2024 r. – 10.08.2024 r. W szkoleniu uczestniczyły 2 osoby (małżonkowie);
- 3) szkolenie on-line dla 1 osoby realizowane przez Fundację MAIO z siedzibą we Wrocławiu na podstawie programu szkoleniowego „Podróż do Rodzicielstwa” zatwierdzonego przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej decyzją z dnia 30.11.2023 r. Nr 20/2023/RZ. Szkolenie było bezpłatne i odbyło się w terminie 04.06.2024 – 09.07.2024 r. w wymiarze 62 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin praktyki;
- 4) szkolenie on-line dla 9 osób realizowane przez Stowarzyszenie Nowy Dom – Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny z siedzibą w Zawierzbju na podstawie programu szkoleniowego „Nowy Dom” zatwierdzonego decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27.11.2023 r. Nr 18/2023/RZ.

Na szkolenia w formie online, które realizowane były przez podmioty zewnętrzne kandydaci kierowani byli systematycznie w okresie od kwietnia do grudnia 2024 r., zgodnie z potrzebami PCPR w wymiarze 60 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin praktyki. Celem było zachowanie terminu organizacji szkolenia w terminie 3 miesięcy od daty złożenia wniosku.

4) Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.

W 2024 r. sporządzono **75** opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Badania psychologiczne realizowane były przez psychologa wyłonionego w ramach postępowania przetargowego - Psychologiczne Centrum Diagnostyczno – Terapeutyczno – Badawcze „PSYCHO-LAB” Marcin Jasiński (w 2024.- 70 szt), umowa na realizację zadania została zakończona po zrealizowaniu 3 letniej umowy tj. po wykonaniu 165 badań. Zakończenie umowy nastąpiło w dniu 11 grudnia 2024 r. w związku z powyższym na okres od 12 do 31 grudnia 2024 r. została zawarta umowa zlecenie na wykonanie badań psychologicznych przez firmę PSYCHOLOGIK - psychologa Dawida Suchodolskiego w czasie obowiązywania umowy zostało wykonanych 5 opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

5) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

W 2024 r. 1 kandydatka w dniu 08.11.2024 r. złożyła wniosek na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. Szkolenie zaplanowane zostało na marzec 2025 r.

6) Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

1. Szkolenie online „Samoregulacja czy samokontrola? Wykorzystanie teorii poliwalgalnej w opiece, wychowaniu i terapii skierowanej do dzieci i młodzieży z zdezorganizowanym stylem przywiązania”. 06.09.2024 r. – 3 osoby (1 osoba pełniącą funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 1 osoba pełniącą funkcję rodziny zawodowej specjalistycznej oraz 1 osoba pełniącą funkcję rodzinnego domu dziecka);
2. Działanie wzmacniające więzi rodzic – dziecko „Zrozumieć dziecko - mocne wsparcie”- 18.10.2024 r. 10 osób (5 osób pełniące funkcję rodzinnego domu dziecka, 2 osoby pełniące funkcję rodziny niezawodowej, 1 osoba pełniącą funkcję rodziny zawodowej specjalistycznej, 1 osoba pełniącą funkcję rodziny zawodowej, 1 osoba pełniącą funkcję pogotowia);
3. superwizja grupowa dla zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka – odbyło się **10 spotkań w wymiarze 5 godzin dydaktycznych**, wsparciem objęto **12 osób**. Superwizja odbywa się w cyklach comiesięcznych z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych.
4. superwizja indywidualna – 7 godzin zegarowych dla 6 osób (rodzina niezawodowa, zawodowa, rdd i pogotowie).

7) Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

Pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w 2024 r. było realizowane za pomocą następujących działań:

1. grupa wsparcia – odbyło się **10 spotkań w wymiarze 2 godzin dydaktycznych**, wsparciem objęto **18 osób**;
2. superwizja dla zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka – odbyło się **10 spotkań w wymiarze 5 godzin dydaktycznych**, wsparciem objęto **12 osób**;

3. zatrudnienie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich dla zawodowych rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka – wsparciem w ramach przedmiotowego zadania zostało objętych: **12** rodzin zastępczych w tym: **1** rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna, **1** rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, **3** rodziny zawodowe, **5** rodzinnych domów dziecka oraz **2** rodziny niezawodowe. Łączna liczba godzin wsparcia osób do pomocy w 2024 r. wyniosła – 21.186 godzin.
4. indywidualne spotkania z doradcą zawodowym dla dzieci i młodzieży z rodzinnej pieczy zastępczej - zrealizowano **11 h** indywidualnych spotkań i objęto wsparciem **9 osób**.
5. rodziny pomocowe – liczba rodzin pomocowych w 2024 r. – **2**. Liczba dzieci powierzona rodzinie pomocowej – **2**.

8) Organizowanie pomocy wolontariuszy dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

Zgodnie z zapisami ustawy w 2024 r. PCPR realizowało wsparcie dla rodzinnych form pieczy zastępczej w postaci wolontariatu. W 2024 r. w rodzinach zastępczych funkcję wolontariusza na podstawie zawartego porozumienia pełniło 12 osób, które regularnie wspierały rodziny zastępcze. Wolontariusze zostali przeszkoleni indywidualnie z zakresu wiedzy dotyczącej formalno-prawnych aspektów wolontariatu, a także poinformowani o działalności rodzinnej pieczy zastępczej.

Każdy z wolontariuszy zapoznał się ze „Standardami ochrony małoletnich w PCPR w Świdnicy”. Przedstawiono im także specyfikę pracy w rodzinach zastępczych, a po zakończeniu szkolenia wprowadzono każdego wolontariusza do rodziny zastępczej, w której realizowane było wsparcie. Wolontariuszami byli uczniowie szkół średnich, uczelni wyższych, osoby pracujące oraz emeryci, którzy zostali skierowani do 10 rodzin w tym 2 rodzinnych domów dziecka, 1 pogotowia rodzinnego, 1 rodziny zawodowej, 3 rodzin niezawodowych oraz do 3 rodzin zastępczych spokrewnionych. Zakres wsparcia najczęściej dotyczył pomocy w nauce nadrobianiu zaległości szkolnych dzieci oraz pomocy w opiece nad najmłodszymi podopiecznymi.

9) Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy pełniące funkcję Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej na terenie powiatu świdnickiego prowadzi przede wszystkim stałą współpracę z następującymi instytucjami i podmiotami:

- 1) Sądem Rejonowym w Świdnicy III Wydział Rodzinny i Nieletnich i inne sądy rejonowe w zakresie realizacji postanowień sądu dotyczących umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej;
W dniu 18.11.2024 r. odbyło się z inicjatywy PCPR w Świdnicy spotkanie z całym składem sędziowskim III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Świdnicy. Głównym tematem przedmiotowego spotkania było omówienie aktualnej sytuacji pieczy zastępczej w całej Polsce i na terenie województwa dolnośląskiego i powiatu świdnickiego, omówiono problem z realizowaniem postanowień sądowych w zakresie zabezpieczenia dzieci jak również omówiono konkretne przypadki sytuacji dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej;

- 2) asystentami, pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej właściwymi ze względu na miejsce zamieszkania rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Współpraca odbywa się pod kątem ewentualnej możliwości powrotu dziecka do rodziny pochodzenia oraz tworzenia planu pomocy dziecku przebywającemu w rodzinie zastępczej. Asystenci i pracownicy socjalni są obecni podczas okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 3) pedagogami szkolnymi, psychologami, wychowawcami placówek oświatowych, do których uczęszczają dzieci, które pozostają do zabezpieczenia na mocy postanowienia sądowego przebywające w pieczy zastępczej;
- 4) powiatowymi centrami pomocy rodzinie właściwymi ze względu na miejsce przebywania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w zakresie poszukiwania miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej dla dzieci poniżej 10 roku życia, które pozostają do zabezpieczenia na mocy postanowienia sądowego;
- 5) kuratorami zawodowymi i społecznymi z I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich – w zakresie realizacji postanowień sądowych w związku z nieskutecznym odebraniem dziecka i brakiem możliwości umieszczenia do pieczy zastępczej, kuratorzy realizują przymusowe odbiory w trybie art. 598⁶ Kodeksu postępowania cywilnego, w 2024 r. było ich 7;
- 6) Komendą Powiatową Policji w Świdnicy – w zakresie asysty w realizacji postanowień zabezpieczających dzieci w pieczy zastępczej;
- 7) Szpitalem Powiatowym w Świdnicy „Latawiec” – noworodki pozostawione w szpitalu;
- 8) Ośrodkiem Adopcyjnym we Wrocławiu –w zakresie zgłaszania dzieci wolnych prawnie celem objęcia procedurą adopcyjną oraz poszukiwanie rodzin przysposabiających dla dzieci wolnych prawnie. W dniu 30.07.2024 r. odbyło się spotkanie pracowników rodzinnej pieczy zastępczej z pracownikami OA we Wrocławiu, którego celem było omówienie procedur adopcyjnych, procedury zgłaszania dzieci wolnych prawnie;
- 9) Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Świdnicy, Strzegomiu i w Świebodzicach – diagnozowanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej. W 2024 r. zostało złożonych do ZPPP **56 wniosków o wydanie orzeczeń lub opinii**;
- 10) placówkami opiekuńczo – wychowawczymi na terenie całej Polski – poszukiwanie miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci, które pozostają do zabezpieczenia na mocy postanowienia sądowego;
- 11) fundacjami i stowarzyszeniami realizujące działania na rzecz pieczy zastępczej w zakresie organizacji szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym odbywa się także poprzez działania promujące pieczę zastępczą opisane w punkcie 1.

10) Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. wsparcie osób tworzących system rodzinnej pieczy zastępczej realizowane było poprzez **wsparcie 7 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej** (zatrudnionych na umowę zlecenie) **oraz 6 pracowników merytorycznych Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej** (kierownik Zespołu, jeden starszy specjalista pracy z rodziną, jeden specjalista pracy z rodziną oraz 3 pedagogów).

Narastająco od początku roku wsparciem koordynatora oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej było objętych **153 rodzin**.

Do obowiązków koordynatorów i ORPZ należało między innymi: udzielanie pomocy rodzinom w realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających, udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, udział w posiedzeniach Zespołu ds. oceny całokształtu sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej, przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2024 r. koordynatorzy i ORPZ przedłożyli **1745** kart czynności, odbyli **1381** wizyt w środowisku. Wobec **93** dzieci przebywających w pieczy zastępczej zostały przygotowane i/ lub uaktualnione plany pomocy dziecku.

W 2024 r. złożono z ramienia Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej złożono do Sądu wnioski o uregulowanie sytuacji prawnej w stosunku do 32 dzieci.

W wyniku współpracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, specjalistów pracy z rodziną, ośrodków pomocy społecznej oraz sądu:

- **1** dziecko powróciło pod opiekę rodziców biologicznych,
- **10** dzieci zmieniło środowisko zastępcze, w tym 3 dzieci zostało umieszczonych u kandydatów na rodzinę zastępczą na terenie powiatu karkonoskiego, 1 rodzina z 1 dzieckiem przeprowadziła się do innego powiatu, 2 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie niezawodowej (wcześniej były w spokrewnionej), 1 dziecko powróciło z rodziny zastępczej niezawodowej do RDD oraz 3 dzieci zmieniło miejsce pobytu z pogotowia do RDD,
- **2** dzieci zostało przysposobionych,
- **8** dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Prowadzenie poradnictwa i terapii psychologicznej, udzielanie wsparcia psychologicznego oraz pedagogicznego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2024 r. realizowała firma BPR Consulting, ul. Radwańska 27/2, 90-540 Łódź, która została wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego. Zadanie było realizowane na podstawie umów nr 28/2022 i 29/2022 z dnia 02.03.2022 r., data zakończenia umów nastąpiła w dniu 31.12.2024 r.

Wsparcie pedagogiczne realizowane w 2024 r. było przez trzech pedagogów, natomiast poradnictwo i terapia psychologiczna oraz udzielanie wsparcia psychologicznego realizowane było przez dwóch psychologów, zgodnie z poniżej przedstawioną tabelą.

Rodzaj wsparcia	Liczba dzieci objętych wsparciem	Liczba godzin udzielonego wsparcia dla dzieci	Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem	Liczba godzin udzielonego wsparcia dla rodzin
wsparcie pedagogiczne	59	230	51	71
wsparcie pedagogiczne (konsultacje) pracowników merytorycznych ORPZ	66,5 godziny			
wsparcie psychologiczne	45	61	18	50
wsparcie psychologiczne (konsultacje) pracowników merytorycznych ORPZ	25 godzin			

Najczęściej zgłaszanymi przez rodziny bądź pracowników działających w imieniu organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zastępcze obszarami wymagającymi wsparcia systemu rodzinnej pieczy zastępczej były:

- bezradność opiekuńczo-wychowawcza,
- samookaleczenie,
- uzależnienia behawioralne (Internet, telefon, gry komputerowe),
- problemy adaptacyjne w środowisku szkolnym i grupie rówieśniczej,
- określenie zasadności kontaktów z rodziną pochodzenia, w przypadku gdy dziecko oświadcza, że takich kontaktów nie chce,
- trudności w porozumieniu się z rodzicami biologicznymi w kwestii kontaktów z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej,
- psychoedukacja i podnoszenie kompetencji wychowawczych,
- wsparcie emocjonalne (psychologiczne oraz pedagogiczne) w zakresie wykonywanej funkcji,
- psychosomatyka u dzieci i dorosłych,
- wsparcie z zakresu postaw wychowawczych, w szczególności stawiania granic,
- trudne zachowania i agresja dziecka umieszczonego w pieczy,
- konflikty w grupie rówieśniczej,
- brak realizowania obowiązku szkolnego przez dziecko w pieczy zastępczej,
- problemy w nauce,
- konflikt lojalnościowy dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- śmierć bliskiego członka rodziny,
- wskazówki do pracy z dzieckiem w związku z pojawiającymi się lękami nocnymi,
- wzmacnianie pewności siebie i podnoszenie motywacji nastolatków przebywających w pieczy zastępczej,
- sposoby radzenia sobie z traumą oraz poczuciem odrzucenia,
- psychoterapia w związku z przemocą doznaną w środowisku rodzinnym,
- zachowania opozycyjno-buntownicze związane z dorastaniem małoletnich.

Wsparcie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą realizowane jest także poprzez kierowanie wniosków do Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Świdnicy, Strzegomiu oraz w Świebodzicach o objęcie wsparciem dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej badaniem psychologicznym celem diagnozy stanu dziecka i wydania zaleceń dla rodziny zastępczej względem małoletniego. W 2024 r. zostało złożonych do ZPPP 56 wniosków.

11) Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego:

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, podczas bezpośrednich spotkań z koordynatorami oraz pracownikami ORPZ, szkoleń czy spotkań integracyjnych informowani są o możliwości korzystania z porad prawnych, które realizowane są w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Świdnicy. Z pomocy prawnej w 2024 r. skorzystało 14 rodzin zastępczych. Łączna liczba udzielonych konsultacji – 17.

12) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy pełniące funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, na mocy art. 128 ust. 1, art. 129 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązane jest do oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Oceny dokonuje się w celu:

- 1) ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- 2) analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- 3) modyfikacji planu pomocy dziecku,
- 4) monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- 5) oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- 6) oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 130 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ocena sytuacji dziecka dokonywana jest na posiedzeniu z udziałem rodziny zastępczej, pedagoga, psychologa, właściwego asystenta, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, rodziców dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej. Do udziału w ocenie mogą być zaproszeni w szczególności m.in. przedstawiciele sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej, ośrodka pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, instytucji oświatowych a także osoby bliskie dziecku.

Ocena sytuacji dziecka jest przeprowadzana w miarę potrzeb, w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W 2024 r. odbyło się **503** ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Wobec przeprowadzonych **500** ocen Zespół ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka uznał za zasadny dalszy pobyt dzieci w pieczy zastępczej, a w 3 przypadkach zdecydowano o braku zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Wszystkie trzy negatywne oceny dotyczyły tego samego dziecka przebywającego w spokrewnionej rodzinie zastępczej. Każdorazowo, ocena dziecka zawiera opis całokształtu sytuacji osobistej dziecka oraz sytuację rodziny dziecka, jest przekazywana zgodnie z kompetencjami do właściwego Sądu.

13) Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę:

Działania opisane w punkcie 2 i punkcie 10.

Zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinie o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej, złożone na wniosek, otrzymało 8 osób.

W 2024 r. wydano 11 opinii pedagogicznych w związku ze złożonymi wnioskami na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

14) Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka:

W okresie sprawozdawczym wobec kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka przeprowadzono:

- 1) 16 opinii psychologicznych o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 2) 11 opinii pedagogicznych,
- 3) 14 analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczących okoliczności zawartych w art. 42 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

15) Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego:

Na terenie powiatu świdnickiego według stanu na dzień 31.12.2024 r. było:

- 1) 6 rodzin zawodowych, w tym:
 - 4 rodziny zawodowe,
 - 1 rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego,
 - 1 rodzina zawodowa specjalistyczna,
- 2) 5 rodzinnych domów dziecka.

Szczególną formą wsparcia dla zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka w 2024 r. były superwizje z certyfikowanym zewnętrznym psychologiem. Superwizja rodzin zastępczych ma na celu m.in. weryfikację kompetencji wychowawczych oraz ich doskonalenie, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu oraz wzmocnienie emocjonalne opiekunów zastępczych. Superwizja jest jedną z najbardziej efektywnych metod wsparcia i rozwoju kompetencji w zawodach związanych z pomaganiem, w tym także w obszarze poza klinicznej pracy z dziećmi np. pracy zawodowych rodzin zastępczych.

Spotkania w ramach superwizji to proces partnerskiej refleksji, podczas której superwizor tworzy przestrzeń dla szerszego spojrzenia i lepszego zrozumienia relacji pomagacza z klientem (kontakt z grupą lub osobą). Tak uzyskany wgląd stanowi podstawę do lepszego rozumienia tego co się dzieje w kontakcie z osobą i poszukiwania potencjalnych rozwiązań w napotykanym trudnościach. W dziesięciu 5 godzinnych spotkaniach w 2024 r. wzięło udział 16 osób. Warto podkreślić, że każda rodzina zastępcza ma zapewnione wsparcie koordynatora lub organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który w trudnych sytuacjach rodzinnych wskazuje rodzinie odpowiednie ścieżki rozwiązań w porozumieniu ze specjalistami, np. z psychologiem, pedagogiem czy radcą prawnym.

16) Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji:

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy uczestniczyli w następujących szkoleniach:

1. Dziecko krzywdzone – rozpoznawanie i sposoby wspierania – 18.01.2024 – 8 pracowników ZPZ;
2. Dlaczego nasze mózgi nie lubią chodzić do szkoły ? Stres, ocena i pamięć w stanie zagrożenia – 29.02.2024 – 9 pracowników ZPZ;
3. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu nt. znaczenia śmiechu dla zdrowia, budowania relacji, radzenia sobie ze stresem, przeciwdziałania sytuacjom konfliktowym, akceptacji konfliktowym, akceptacji – od 26.02.2024 – 18.03.2024 – 6 pracowników ZPZ;
4. Rodzina zastępcza w systemie wsparcia – 21-22.03.2024 – 5 pracowników ZPZ;

5. Opieka nad osobami , które doświadczyły przemocy seksualnej – 21.03.2024 – 1 pracownik ZPZ;
6. Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży wraz z zagadnieniami więzi i przywiązania – 06-07.05.2024 – 2 pracowników ZPZ;
7. Promocja rodzicielstwa zastępczego – czy wystarczy spot ? Film ? Jak powinna wyglądać Kampania promocyjna czy kampania informacyjna ? – 17.05.2024 – 5 pracowników ZPZ;
8. Wspierać, chronić, wymagać.. – rola rodziny, szkoły i przedszkola w wychowaniu do mądrości – 13.05.2024-17.05.2024 – 2 pracowników ZPZ;
9. Dziecko jako osoba doznająca i świadek przemocy domowej w procedurze Niebieskiej Karty. Procedura udzielenia dziecku ochrony w związku z przemocą domową na podstawie art.12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – 27.08.2024 – 11 pracowników ZPZ;
10. Szkolenie online „Samoregulacja czy samokontrola? Wykorzystanie teorii poliwalgalnej w opiece, wychowaniu i terapii skierowanej do dzieci i młodzieży z zdezorganizowanym stylem przywiązania – 06.09.2024 – 4 pracowników ZPZ;
11. Standardy Ochrony Małoletnich – 14-15.10.2024 – 1 pracowników ZPZ;
12. Dziecko z uregulowaną sytuacją prawną – zgłoszenie dziecka do procedury adopcyjnej – 10-11.10.2024 , 17.18-10.2024 – 1 pracownik ZPZ;
13. Webinar aplikacja Piecza Zastępcza – 25.09.2024 – 5 pracowników ZPZ;
14. Niebieska Karta – 27.09.2024 – 7 pracowników ZPZ;
15. Działanie wzmacniające więzi rodzic – dziecko – 18.10.2024 – 3 pracowników ZPZ;
16. Potrzeby i trudności dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej – 21-22.10.2024 – 1 pracownik ZPZ;
17. Konferencja OIK „(Od)Cienie traumy – 14.11.2024 – 8 pracowników ZPZ;
18. Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie dolnośląskim – online – 29.11.2024 – 2 pracowników ZPZ;
19. Seminarium z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej – aspekty psychologiczne i prawne (procedura „Niebieskiej Karty”) – 13.12.2024 – 2 pracowników ZPZ.

17) Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy:

Sprawozdanie Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej za 2024 r. zostało przedłożone w 11 marca 2025 r.

18) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających:

W 2024 r. PCPR jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej sporządził i przekazał **30** zgłoszeń dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Ośrodka Adopcyjnego we Wrocławiu. W **23** przypadkach nie zakwalifikowano dziecka, bądź odstąpiono od wszczęcia procedury adopcyjnej, natomiast siedmioro dzieci zakwalifikowano do adopcji. Z 7 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną adoptowano jedno dziecko w 2024 r., a jedno postanowieniem sądowym zostało umieszczone na styczności w rodzinie preadopcyjnej - sprawę o przysposobienie zaplanowano na styczeń 2025 r. Pozostała 5 dzieci oczekuje na rodziny adopcyjne.

19) Organizowanie opieki nad dzieckiem w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku:

W 2024 r. zawodowe rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka miały możliwość skorzystania z czasowego niesprawowania opieki nad dziećmi, w szczególności z powodów zdrowotnych, losowych albo zaplanowanego wypoczynku. Tylko dwie rodziny (RDD) skorzystały z prawa czasowego niesprawowania opieki z powodów losowych i/lub realizacji urlopu wypoczynkowego (6 dzieci). Zgodnie z art. 73 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej PCPR powierzyło opiekę nad dziećmi 2 rodzinom pomocowym. Wydatki z tytułu wynagrodzeń osób pełniących funkcje rodzin pomocowych stanowiły kwotę **2.400,- zł**.

20) Dokonywanie oceny rodziny zastępczej oraz rdd pod względem predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz jakości wykonywanej pracy.

Oceny rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka są przeprowadzane zgodnie z art. 134 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje pierwszej oceny rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata.

W 2024 r. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej dokonał okresowej oceny **61 rodzin** zastępczych. Ocenie podlegało 38 rodzin spokrewnionych, 19 rodzin niezawodowych, 3 rodzinne domy dziecka oraz 1 rodzina zawodowa. Wszystkie rodziny przeprowadzone zostały w terminach określonych w ustawie i były ocenione pozytywnie, żadna rodzina nie wniosła uwag co do treści oceny.

Dodatkowe działania w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej:

1. Promocja Rodzicielstwa Zastępczego dot. Kampanii „Już jesteś” – dystrybucja sztalug z plakatami z ramienia PCPR rozesłano pisma do urzędów miast/gmin z prośbą o możliwość umieszczenia sztalugi z plakatem na terenie obiektów z ww. kampanią.
2. Żywa biblioteka w miejskiej Bibliotece Publicznej im. Cypriana Kamila Norwida w Świdnicy – 25.04.2024 r. celem „żywej biblioteki” było tworzenie przestrzeni dialogu i porozumienia, działanie na rzecz poszanowania praw człowieka, przekazywanie wiedzy i doświadczenia osób narażonych na dyskryminację, stereotypizację, uprzedzenia, wykluczenie, kształtowanie postaw otwartości i akceptacji wobec inności.
3. „Radosne Święta Bożego Narodzenia” konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży w wieku 5-18 lat, przebywających w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu świdnickiego.

20) Potrzeby w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej na 2025 rok:

1. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych poprzez kontynuowanie akcji promujących rodzinne formy pieczy zastępczej, mających na celu pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze.
2. Szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych na zlecenie.
3. Promocja rodzicielstwa zastępczego w oparciu o Program Rodzinnej Pieczy Zastępczej „Rodzina Zastępcza – Miłość nie do zastąpienia” na FB, Instagramie oraz na stronie internetowej www.profesjonaliscizsercem.pl.
4. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych zawodowych i RDD poprzez udział rodzin w superwizji indywidualnej i grupowej.
5. Zapewnianie pracownikom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

6. Kontynuowanie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych oraz niezawodowych.
7. Kontynuowanie wsparcia psychologicznego, pedagogicznego dla rodzin zastępczych oraz dzieci i młodzieży umieszczonych w rodzinach zastępczych.
8. Kontynuowanie badań psychologicznych wraz z opracowaniem opinii o predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka poprzez zlecenie usługi uprawnionym podmiotom.
9. Realizacja superwizji indywidualnej i grupowej dla pracowników Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej poprzez zlecenie usługi osobie uprawnionej do prowadzenia superwizji grupowej oraz indywidualnej.
10. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania wspierające pieczę zastępczą i promocję idei rodzicielstwa zastępczego.
11. Kontynuowanie działań na rzecz rozwoju wolontariatu poprzez współpracę ze szkołami, organizacjami pozarządowymi działającymi na danym terenie, organizowanie szkoleń i spotkań dla wolontariuszy.
12. Zapewnienie środków finansowych dla dzieci w rodzinach zastępczych, na organizację wypoczynku letniego. Szczególnie dla wychowanków rodzin zastępczych zawodowych oraz RDD.